Kommunstyrelsen

Plats och tid:	Kommunsalen, 2026-11-09, 13:00 – 16.26
Beslutande:	Mikael Thalin (C), ordförande Marc Ersson (SD), 2:e vice ordförande Anita Boman Daniels (C), ersätter Fredrik Jansson (C) Susann Lindblad (C) Håkan Yngström (C) Anna Pers (C) Hans-Göran Olsson (S), ersätter Magnus Bjurman (S) Anders Rosell (S) Gunilla Elings-Friberg (S) Tomas Alfredsson (SD) , ersätter Mikael Sundin (SD) Lars-Olov Simu (KD), ersätter Bengt-Åke Svahn (KD) Eva Janstad (V) Joakim Larsson (M)
Övriga deltagare:	Joep Meens (MP), ej tjänstgörande ersättare Per Rudfeldt (M), ej tjänstgörande ersättare Marie Ander, kommunchef Karolina Tapper, enhetschef teknik och service § 147 Roland Fållby, VD OLAB/OBAB §§ 147 – 148 Anna-Karin Göthe, ekonomichef §§ 147 – 149, 151 Emma Jidemyr, kommunikationschef Johanna Paarup Jönsson, samhällsutvecklingschef §§ 147 – 151 Fredrik Svensson, kultur- och fritidschef §§ 147 – 151, 154 Jesper Karlsson, socialchef §§ 151 – 152 Christine Alexandersson, skolchef Helene Grapenson, personalchef § 151 Carolina Sandvik, kansli- och säkerhetschef §§ 151, 156 Bahar Faraz, kvalitetsstrateg § 153 Catarina Alfredsson, skolbibliotekarie § 154 Chester Köhler, VA- och avfallshandläggare § 155
Utses att justera:	Lars-Olov Simu
Justeringens plats och tid:	Protokollet är digitalt signerat 2026-11-13
Underskrifter:	Marit Snitt, sekreterare § 147-163 Mikael Thalin, ordförande Lars-Olov Simu, justerare

---

ANSLAG/BEVIS
Justering har tillkännagivits genom anslag

Organ:	Kommunstyrelsen	Sammanträdesdatum:	2026-11-09
Överklagningstid:	2026-11-13 – 2026-12-04		
Anslaget sätts upp:	2026-11-13	Anslaget tas ner:	2026-12-05

Förvaringsplats för protokollet: Kommunstyrelsens diarium

_____ _____

Underskrift Utdragsbestyrkande

Innehållsförteckning

§ 147	Information - Ishallens tak		4
§ 148	Investering simhallen	2025/649	5 - 6
§ 149	Investering hemkunskap och slöjd, Orsaskolan	2026/613	7
§ 150	Dalarna Science park - HIT-partner	2026/615	8 - 9
§ 151	Återrapportering av besparingar	2026/587	10
§ 152	Samverkansavtal gemensamt HVB	2026/534	11 - 12
§ 153	Internkontrollplan 2027	2026/342	13
§ 154	Biblioteksplaner 2027-2030	2026/535	14
§ 155	VA-taxa 2027	2026/238	15 - 16
§ 156	Avskaffande av medborgarförslag, införande av allmänhetens frågestund (revidering av arbetsordning)	2026/461	17 - 19
§ 157	Remiss - Delbetänkandet "Tillträdesförbud" (SOU 2026:48)	2026/616	20 - 21
§ 158	Remiss - Revidering av Inlandsbanans styrdokument	2026/563	22 - 23
§ 159	Avtalssamverkan lön	2026/430	24 - 25
§ 160	Avtalssamverkan social myndighetsutövning	2026/511	26 - 27
§ 161	Revidering av timtaxa enligt miljöbalken	2026/578	28 - 29
§ 162	Redovisning av delegationsbeslut		30
§ 163	Delgivningar		31

§ 147

Information - Ishallens tak

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

Karolina Tapper med flera informerar om arbetet med ishallens tak. Man utreder fortfarande orsaken till droppet och har beställt en fuktutredning. Verksamheten fortsätter så länge inte luftkvalitetsmätningen visar på farliga nivåer.

§ 148

KS 2025/649

Investering simhallen

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Att godkänna genomförandet av renoveringen av Orsa simhall i enlighet med framtagen projektplan och genomförd upphandling.
2. Att godkänna den beräknade utökade årliga hyreskostnaden om 1 599 600 kronor.
3. Att ge Orsa Lokaler AB i uppdrag att genomföra renoveringsprojektet.

Sammanfattning av ärendet

Orsa simhall uppfördes omkring 1970 och har idag ett omfattande renoveringsbehov för att kunna säkerställa fortsatt drift. I juni 2025 genomförde Sweco en teknisk statusbesiktning och tog fram en kostnadsbedömning för nödvändiga åtgärder med målsättningen att möjliggöra fortsatt drift under ytterligare cirka 20 år.

I november 2025 gav sektor kultur och fritid Orsa Lokaler AB i uppdrag att ta fram förfrågningsunderlag och kostnadskalkyl för renoveringen. En upphandling har därefter genomförts där ett anbud inkommit. Anbudet överstiger tidigare kostnadsindikation med cirka 7 procent och den totala projektkostnaden bedöms bli cirka 8,5 procent högre, inklusive reserverade medel för oförutsedda kostnader.

Investeringen finns upptagen i kommunkoncernens tioåriga investeringsplan och i Orsa Lokaler AB:s investeringsbudget för 2027. Den beräknade årliga hyresökningen uppgår till 1 599 600 kronor, vilket är 399 600 kronor mer än de 1 200 000 kronor som tidigare planerats i sektor kultur och fritids budget för 2027.

Renoveringen handlar i första hand inte om att utveckla eller utöka verksamheten, utan om att säkerställa fortsatt drift av en befintlig och viktig kommunal anläggning. Simhallen har stor betydelse för skolans simundervisning, föreningslivet och kommuninvånarnas möjligheter till motion och fysisk aktivitet.

Att senarelägga renoveringen innebär en risk för ytterligare försämring av anläggningens skick, ökade framtida kostnader och driftstörningar som i förlängningen kan leda till att verksamheten behöver begränsas eller stängas.

Sektor kultur och fritid bedömer därför att renoveringen är en nödvändig och långsiktig investering. Trots den ökade kostnaden förespråkar sektorn att projektet genomförs för att säkerställa simhallens fortsatta drift och tillgänglighet för kommunens invånare.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03
Protokollsutdrag kultur- och fritidsutskottet 2025-11-11
Tjänsteutlåtande 2026-10-21
Statusbedömning Orsa simhall, SWECO
Avstämning anbud simhallen

Förslag till beslut

Strategiutskottet beslutar:

1. Att godkänna genomförandet av renoveringen av Orsa simhall i enlighet med framtagen projektplan och genomförd upphandling.
2. Att godkänna den beräknade utökade årliga hyreskostnaden om 1 599 600 kronor.
3. Att ge Orsa Lokaler AB i uppdrag att genomföra renoveringsprojektet.

Yrkande

Marc Ersson (SD), Joakim Larsson (M) och Anders Rosell (S) yrkar bifall till utskottets förslag.

Skickas till

OLAB

§ 149

KS 2026/613

Investering hemkunskap och slöjd, Orsaskolan

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner investeringen och utökad hyreskostnad, samt beslutar om genomförande av projektet.

Sammanfattning av ärendet

Behovsanalys

Orsaskolans slöjd och hemkunskap är i behov av renovering, modernisering samt utökning av köksstationer för att kunna bedriva en bra utbildning.

Beskrivning och bakgrund

Orsa Lokaler fick 2023 beställning av förstudie för Orsaskolans slöjd och hemkunskap då man bedömde att projektet skulle kunna bli stor och komplext. Olika förslag och alternativ har genomarbetats innan nuvarande förslag beslutades då man fann det bäst för elever och personal både inom arbetsmiljö och pedagogik.

Ekonomi

Investeringen finns med i koncernens 10 åriga investeringsplan och ligger i OLAB:s investeringsbudget för 2027. En förstudie har genomförts och presenterats för styrgruppen med kostnadsindikation och kostnadsökning (hyreshöjning) för projektet. I sektor skola finns kostnadsökningen med i 2027 år budget.

En upphandling har genomförts där det inkom tre anbud vilket innebär att projektet är upphandlat i konkurrens. I upphandlingen har lägst pris varit primärt. Vinnande anbud ligger lite över kostnadsindikationen med ca 11–12%. Beräknad hyreshöjning är 409 500 kr (34 125 kr/mån) och är inom det hyresförslag som presenterats för styrgrupp och skolutskott.

Beslutsunderlag

Beställning förstudie 2023-04-18
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03
Tjänsteutlåtande 2026-10-22
Avstämning anbud

Förslag till beslut

Strategiutskottet föreslår kommunstyrelsen att godkänna investering och utökad hyreskostnad samt besluta om genomförande av projektet.

Yrkande

Marc Ersson (SD), Joakim Larsson (M) och Anders Rosell (S) yrkar bifall till utskottets förslag.

Skickas till

OLAB

§ 150

KS 2026/615

Dalarna Science park - HIT-partner

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avslå förfrågan om kommunal finansiering till DSP, och inte kliva in som HIT-partner från 2027.

Sammanfattning av ärendet

Dalarna Science Park (DSP) söker kommunal finansiering för i ett första steg HIT-programmet. Den årliga insatsen för kommunerna är 5 kr per invånare.

HIT-programmet är ett utvecklingsprogram som pågår under en längre period (ca 8-9 mån) med coaching och stöd till företagen inom en rad olika områden. HIT står för hållbar innovativ tillväxt och programmet riktar sig till små och medelstora företag. Under programperioden är det workshops och kunskapshöjande seminarier cirka en gång i månaden samt mellanliggande individuell coachning. Företaget får tillgång till ett nätverk av experter och möjlighet till erfarenhetsutbyte med övriga företag i programmet.

I Orsa har 3 företag tagit del av HIT-programmet hittills. Företagen här som deltagit är nöjda med innehållet och de träffar som varit. 2 av 3 upplever dock inte att programmet lett till någon direkt utveckling av den egna verksamheten, varken på lång eller kort sikt. Ett av företagen ser framsteg och utveckling i bolaget kopplat till HIT, både i lärdomar från workshops/seminarier och kontakter det gett.

I avstämningar med näringslivet lokalt (via Företagarna Orsa) inför en eventuell fortsättning av HIT är alla tveksamma till nyttan. Det innebär stora insatser i form av tid och engagemang av företaget/företagaren för att få ut motsvarande värde i utveckling. Tidigare har deltagande i HIT-programmet också inneburit en viss ekonomisk insats även för företaget. (Information om huruvida så är fallet även framåt har inte DSP återkopplat kring trots förfrågan.)

I ett större perspektiv finns dock en styrka i att vi som kommuner gör insatser där vi gemensamt jobbat för Dalarnas utveckling och tillväxt. Det främjar samverkan och kan leda till samarbeten och förbättringar på andra delar och områden än det som är direkt kopplat till företagen lokalt i Orsa.

Baserat på det lokala näringslivets input föreslås ändå att Orsa kommun säger nej till kommunal finansiering och därmed inte kliver in som HIT-partner i DSP.

Beslutsunderlag

PPT kommunerna Dalarna Science Park
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03
Tjänsteutlåtande 2026-10-22

Förslag till beslut

Strategiutskottet beslutar att föreslå kommunstyrelsen att avslå förfrågan om kommunal finansiering till DSP, och inte kliva in som HIT-partner från 2027.

Yrkande

Mikael Thalin (C) yrkar bifall till utskottets förslag.

Skickas till

Linn Löfman

§ 151

KS 2026/587

Återrapportering av besparingar

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna redovisningen av vidtagna besparingsåtgärder under åren 2024 och 2025.

Sammanfattning av ärendet

Orsa kommun har under flera år arbetat med olika åtgärder för att säkerställa resultatet och förbereda sig inför utmaningar till följd av hög inflation, äldre invånare, lägre ersättningar från utjämningssystemet och stigande räntor. Samtliga åtgärder har vidtagits med utgångspunkt att freda den personal om arbetar närmast brukare och elever.

Många nya krav och behov har tillkommit bland annat ökade behov inom äldreomsorgen, individ och familjeomsorgen samt nya aktivitetskrav. Samtidigt som kommunens fritidsanläggningar är i stora behov av renovering och förbättringar.

Besparingarna har medfört resultatförbättring med 10 miljoner kronor för 2026 och 17 miljoner kronor för 2027. Resultatet för 2026 skulle utan besparingar prognostiserats till 13 miljoner kronor och för 2027 skulle det budgeterade resultatet varit –11 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Rapport - Effekter av de senaste årens besparingar
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03
Tjänsteutlåtande 2026-10-21

Förslag till beslut

Strategiutskottet föreslår, kommunstyrelsen beslutar att godkänna redovisningen av vidtagna besparingsåtgärder under åren 2024 och 2025.

Skickas till

Ekonomi

§ 152

KS 2026/534

Samverkansavtal gemensamt HVB

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår:

1. Kommunfullmäktige beslutar att teckna samverkansavtal för gemensamt kommunalt HVB-hem i Dalarna med Borlänge kommun som värdkommun.

2. Kommunfullmäktige utser kommunstyrelsens socialutskott till behörig företrädare med delegation för beslut om eventuella revideringar av samverkansavtalet i enlighet med punkt 24 i avtalet.

3. Sektorchef för socialtjänst ges mandat att underteckna samverkansavtalet i enlighet med beslut från kommunfullmäktige.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga samverkanskommuner fattar liknande beslut.

Sammanfattning av ärendet

Förutsättningarna för ett gemensamt HVB-hem i Dalarna har utretts och bedömts vara ett sätt för Dalarnas kommuner att sänka kostnader för placeringar på samt säkerställa hög kvalité när placeringar behöver göras. Borlänge kommun är värdkommun och har haft uppdrag att starta upp arbetet för ett länsgemensamt HVB-hem. Förutom Orsa och Borlänge är det kommunerna Avesta, Falun, Gagnef, Hedemora, Leksand, Ludvika, Mora, Rättvik, Smedjebacken och Älvdalen som ingår i samverkan.

HVB-hemmet är beläget i Idkerberget och ombyggnation av den gamla Disponentvillan går planenligt och från den 1 februari 2027 beräknas HVB-hemmet kunna ta emot ungdomar för placering. Målgruppen för HVB-hemmet är ungdomar från 16 år till och med 20 år där det finns misstanke om samsjuklighet i form av riskbruk, skadligt bruk eller beroendeproblematik i kombination med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och- eller andra psykiska besvär (se bilaga verksamhetsbeskrivning).

Beslut om samverkansavtal från respektive kommun bör fattas inför att verksamheten startas upp, vilket innebär att nedanstående förslag till beslut bör fattas av Orsa kommuns kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-10-06
Protokollsutdrag socialutskottet 2026-10-14

Verksamhetsbeskrivning
Beslut Kommunfullmäktige Borlänge 2026-09-08
Samverkansavtal gemensamt HVB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens socialutskott beslutar att föreslå Kommunfullmäktige i Orsa kommun att besluta i enlighet med följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar att teckna samverkansavtal för gemensamt kommunalt HVB-hem i Dalarna med Borlänge kommun som värdkommun.

2. Kommunfullmäktige utser kommunstyrelsens socialutskott till behörig företrädare med delegation för beslut om eventuella revideringar av samverkansavtalet i enlighet med punkt 24 i avtalet.

3. Sektorchef för sektor socialtjänst ges mandat att underteckna samverkansavtalet i enlighet med beslut från kommunfullmäktige.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga samverkanskommuner fattar liknande beslut.

Skickas till

Kommunfullmäktige

§ 153

KS 2026/342

Internkontrollplan 2027

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer Internkontrollplan 2027.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunallag (2017:725) 6 kap. 1 § ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Nämnderna i sin tur, enligt kommunallag (2017:725) 6 kap. 6 §, ska bland annat se till att internkontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller, enligt kommunallag (2017:725) 10 kap. 1 §, även för de kommunala angelägenheter där skötseln har lämnats över till någon annan. Internkontroll ska säkerställa att följande mål uppnås:

- Efterlevnad av tillämpliga lagar, interna regelverk och riktlinjer
- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, vilket innebär kontroll över ekonomi, kvalitet, måluppfyllnad och att fattade beslut verkställs
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheterna
- Eliminera och upptäcka allvarliga fel, både vad gäller avsiktliga som oavsiktligs fel

De risker som berör kommunstyrelsens verksamheter och som föreslås hanteras genom åtgärder under 2027 är följande:

- Bristande följsamhet till dataskyddsförordningen (GDPR)
- Risk att vi inte når upp till de krav som cybersäkerhetslagen ställer på oss
- Risk för felaktiga beslut samt ineffektiv eller felaktig användning av kommunens resurser till följd av välfärdsbrott och/eller otillåten påverkan

Beslutsunderlag

Internkontrollplan 2027, KS 2026/342
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03
Tjänsteutlåtande 2026-10-14

Förslag till beslut

Strategiutskottet föreslår:
Kommunstyrelsen fastställer Internkontrollplan 2027.

Skickas till

Samtliga verksamhetsområden
OBAB, OLAB, OVA (VD)

§ 154

KS 2026/535

Biblioteksplaner 2027–2030

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Orsa kommuns biblioteksplaner för perioden 2027–2030.

Sammanfattning av ärendet

Enligt lagen ska alla kommuner ha en biblioteksplan och från 1 juli 2025 även en skolbiblioteksplan. Orsa kommuns nuvarande biblioteksplan gäller för åren 2023–2026 och den reviderade planen ska gälla 2027–2030. Förändringar i den reviderade biblioteksplanen går framför allt att se i de prioriterade målen och fokusområden för verksamheten, medan den i övrigt inte innehåller märkbara förändringar.

Skolbiblioteksplanen är framtagen av biblioteket i samverkan med skolan.

Beslutsunderlag

Biblioteksplaner 2027–2030
Biblioteksplan 2023–2026
Protokollsutdrag skolutskottet 2026-10-15
Protokollsutdrag kultur- och fritidsutskottet 2026-10-09
Tjänsteutlåtande 2026-11-02

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Orsa kommuns biblioteksplaner för perioden 2027–2030.

Skickas till

Kommunfullmäktige

§ 155

KS 2026/238

VA-taxa 2027

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige:

- antar VA-taxa för Orsa kommun att gälla från och med 2027-01-01 enligt bilaga 1 (alternativ 1), med en schablon på 130 m³ för permanentbostad utan vattenmätare och 2026 års anläggningsavgifter med ett tak på 60 % i begränsningsregeln för bostadsfastigheter,
- inför den ändrade omräkningen av bruttoarea för verksamhetslokaler över 2 000 m² som redovisas i bilaga 2 (alternativ 2).

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens strategiutskott återremitterade 2026-09-08 förslaget till VA-taxa 2027 till styrelsen för Orsa Vatten och Avfall AB för att ta fram ett alternativt förslag avseende brukningsavgift för verksamhetslokaler med stora ytor, brukningsavgift för fritidshus samt anslutningsavgiften.

Nodava föreslår två ändringar i taxeförslaget. Schablonen för permanentbostad utan vattenmätare sänks från 150 till 130 m³, eftersom permanentbostäder med mätare förbrukar 94 m³ per år i snitt. Fritidshusens avgift ändras inte, men skillnaden mot permanentbostäder utan mätare minskar. Anläggningsavgiften behålls på 2026 års nivåer i stället för den nya modellen, och begränsningsregeln får ett tak på 60 % för bostadsfastigheter, så att stora villatomter fortfarande får en lägre avgift. Taket gäller inte lokaler och andra fastigheter som jämställs med bostadsfastighet. En ändrad omräkning av bruttoarea för verksamhetslokaler över 2 000 m² redovisas som alternativ men föreslås inte.

Ändringarna minskar intäkterna 2027 med 0,26 mkr exklusive moms med alternativ 1 och med 0,36 mkr med alternativ 2. Bortfallet kompenseras inte med höjningar av andra avgifter än de 12 % som redan ingår i förslaget. Med alternativ 1 blir resultatet 2027 därför ungefär noll, mot 0,26 mkr i driftbudgeten.

Orsa vatten och avfalls styrelse beslutade 2026-10-21 att till kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta VA-taxa för Orsa kommun att gälla från och med 2027-01-01 enligt alternativ nr 1 med en schablon på 130 m³ permanent bostad utan vattenmätare och 2026 års anläggningsavgifter med ett tak på 60 % i begränsningsregeln för bostadsfastigheter. Styrelsen beslutade vidare att inte införa den ändrade omräkningen av bruttoarea för verksamhetslokaler över 2 000 m² som redovisas i alternativ 2.

Beslutsunderlag

Protokoll nr 5 - extra styrelsemöte OVA 2026-10-21
Tjänsteskrivelse VA-taxa Orsa 2027 efter återremiss 2026-10-13
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03

Förslag till beslut

Strategiutskottet föreslår att kommunfullmäktige:

- antar VA-taxa för Orsa kommun att gälla från och med 2027-01-01 enligt bilaga 1 (alternativ 1), med en schablon på 130 m³ för permanentbostad utan vattenmätare och 2026 års anläggningsavgifter med ett tak på 60 % i begränsningsregeln för bostadsfastigheter,
- inför den ändrade omräkningen av bruttoarea för verksamhetslokaler över 2 000 m² som redovisas i bilaga 2 (alternativ 2).

Yrkande

Joakim Larsson (M) yrkar bifall till OVA:s ursprungliga förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på utskottets förslag mot Joakims yrkande och finner att KS beslutar enligt utskottets förslag.

Skickas till

Kommunfullmäktige
Nodava

§ 156

KS 2026/461

Avskaffande av medborgarförslag, införande av allmänhetens frågestund (revidering av arbetsordning)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår:

Kommunfullmäktige beslutar att avskaffa medborgarförslagen och därmed stryks paragrafen ur kommunfullmäktiges arbetsordning (§ 32). Från och med 2026-11-24 tar fullmäktige inte emot några medborgarförslag. Redan inkomna medborgarförslag fram till och med 2026-11-23 besvaras enligt tidigare arbetsordning.

Kommunfullmäktige beslutar att införa punkten allmänhetens frågestund i samband med fullmäktiges sammanträden, §32 som ersätter medborgarförslag.

§32

Vid fullmäktiges ordinarie sammanträden ska en frågestund för allmänheten anordnas under högst 30 minuter. Spontana frågor på plats tillåts inte.

För frågestunden gäller följande regler:

Frågan ska vara skriftlig och ha kommit in till kommunkansliet senast fyra arbetsdagar före sammanträdet. Frågeställaren ska personligen närvara när frågan tas upp i fullmäktige. Om frågeställaren inte själv vill läsa upp sin fråga ska kommunstyrelsens ordförande göra det.

Frågan måste röra kommunala angelägenheter som faller inom fullmäktiges eller kommunstyrelsens ansvarsområde. Den får inte avse myndighetsutövning mot enskild. Frågan får inte vara kränkande, diskriminerande eller utgöra ett personangrepp.

Frågan besvaras av den ordförande eller politiker som ansvarar för det berörda området.

Efter svaret har frågeställaren rätt till en kort replik, men i övrigt får ingen debatt föras

En sida ska skapas på kommunens hemsida med kontaktuppgifter till partierna i kommunfullmäktige, för att underlätta för medborgare att lämna förslag direkt till politikerna.

Reservation

Eva Janstad (V) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunallagen (KL) har den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom regionen rätt att väcka ärenden, det vill säga medborgarförslag, i fullmäktige om fullmäktige har beslutat det (8 kap. 1 § KL). Kommunfullmäktiges arbetsordning ska i sådana fall reglera hur medborgarförslagen handläggs (5 kap. 72 § KL).

Beslutet att införa medborgarförslag i Orsa kommun togs i kommunfullmäktige 2003-05-26 och förslaget om handläggning av medborgarförslag godkändes 2003-09-22.

Enligt KL ska samtliga medborgarförslag tas emot i kommunfullmäktige och därifrån remitteras till berörd förvaltning för utredning och förslag till beslut. Handläggningen är byråkratisk och administrativt betungande, särskilt sett i förhållande till att det är väldigt få förslag som bifalls. Den formella gången tar också lång tid från idé till faktiskt genomförande. Många förslag handlar om frågor som kommunen inte råder över, eller som ligger utanför den kommunala kompetensen, vilket riskerar att skapa en frustration hos medborgarna när förväntningar inte möts.

Det finns idag alternativa och mer effektiva vägar för medborgare att lämna in förslag på åtgärder. För vardagsfrågor, drift och underhåll finns det e-tjänster och formulär för synpunktshantering och felanmälan. Orsa kommun arbetar även kontinuerligt med invånardialoger.

Som alternativ till medborgarförslag införs allmänhetens frågestund i samband med fullmäktiges sammanträden. Det ger möjlighet till en direkt dialog mellan invånare och förtroendevalda och stärker insynen och transparensens i kommunens politiska arbete.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2003-09-22
Arbetsordning kommunfullmäktige från 2023, reviderad version
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03

Förslag till beslut

Strategiutskottet förslår:

Kommunfullmäktige beslutar att avskaffa medborgarförslagen och därmed stryks paragrafen ur kommunfullmäktiges arbetsordning (§ 32). Från och med 2026-11-24 tar fullmäktige inte emot några medborgarförslag. Redan inkomna medborgarförslag fram till och med 2026-11-23 besvaras enligt tidigare arbetsordning.

Kommunfullmäktige beslutar att införa punkten allmänhetens frågestund i samband med fullmäktiges sammanträden, §32 som ersätter medborgarförslag.

§32

Vid fullmäktiges ordinarie sammanträden ska en frågestund för allmänheten anordnas under högst 30 minuter. Spontana frågor på plats tillåts inte.

För frågestunden gäller följande regler:

Frågan ska vara skriftlig och ha kommit in till kommunkansliet senast fyra arbetsdagar före sammanträdet. Frågeställaren ska personligen närvara när frågan tas upp i fullmäktige. Om frågeställaren inte själv vill läsa upp sin fråga ska kommunstyrelsens ordförande göra det.

Frågan måste röra kommunala angelägenheter som faller inom fullmäktiges eller kommunstyrelsens ansvarsområde. Den får inte avse myndighetsutövning mot enskild. Frågan får inte vara kränkande, diskriminerande eller utgöra ett personangrepp.

Frågan besvaras av den ordförande eller politiker som ansvarar för det berörda området.

Efter svaret har frågeställaren rätt till en kort replik, men i övrigt får ingen debatt föras

En sida ska skapas på kommunens hemsida med kontaktuppgifter till partierna i kommunfullmäktige, för att underlätta för medborgare att lämna förslag direkt till politikerna.

Yrkande

Joakim Larsson (M) yrkar på att man behåller medborgarförslagen under 2027 samtidigt som man har allmänhetens frågestund, för att kunna utvärdera förändringen.

Mikael Thalin (C) och Marc Ersson (SD) yrkar bifall till utskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer först proposition på utskottets förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detta. Ordföranden ställer sedan proposition på Joakim Larssons tilläggsyrkande och finner att KS avslår detta.

Skickas till

Kommunfullmäktige
Samtliga verksamheter

§ 157

KS 2026/616

Remiss - Delbetänkandet "Tillträdesförbud" (SOU 2026:48)

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till remissvar och överlämnar svaret till Justitiedepartementet.

Reservation

Eva Janstad (V) reserverar sig till förmån för sitt eget förslag (bilaga).

Sammanfattning av ärendet

Orsa kommun har getts möjlighet att lämna synpunkter kring delbetänkandet ”Tillträdesförbud” (SOU 2026:48).

Delbetänkandet Tillträdesförbud (SOU 2026:48) är en delrapport från Utredningen om nödvärn, tillträdesförbud och preventiva vistelseförbud. Utredningen föreslår att lagen om tillträdesförbud ska omfatta fler lokaler (ex. caféer, restauranger, hotell m.fl.) och att förbud som huvudregel kan meddelas för den som begått brott i eller i anslutning till en sådan lokal, samt även vid risk för brott, trakasserier eller väsentliga störningar. Den föreslår också att polis på begäran av lokalens företrädare ska kunna fatta interimistiska tillträdesförbud som gäller omedelbart tills åklagarens prövning, dock högst fyra veckor.

Orsa kommun ställer sig positiv till utredningens ambition att ge lokalsägare och verksamheter kraftfullare verktyg för att hantera ordningsstörningar och förebygga våld, inte minst för att öka tryggheten för personal i utsatta yrkesroller. Kommunen bedömer att utökade möjligheter till tillträdesförbud kan bidra till minskad brottslighet och skapa tryggare miljöer för invånare och näringsliv, förutsatt att genomförandet är rättssäkert och ändamålsenligt.

Samtidigt behöver införandet kompletteras av tydliga regler och rutiner samt utbildningsinsatser för berörda aktörer. Behov finns även av en nationell uppföljningsmodell med kommunal delaktighet för att mäta effekter, upptäcka oönskade konsekvenser och möjliggöra lokala anpassningar.

Orsa kommun tillstyrker förslaget, men betonar behovet av rättssäkra rutiner, utbildning, tydlig ansvarsfördelning och systematisk utvärdering för att nå avsedd trygghetsnytta.

Beslutsunderlag

Remiss tillträdesförbud SOU 2026:48 (länk)
Remisslista tillträdesförbud

Förslag till beslut

Strategiutskottet föreslår:
Kommunstyrelsen godkänner förslag till remissvar och överlämnar svaret till Justitiedepartementet.

Yrkande

Eva Janstad (V) yrkar på att Orsa kommuns svar blir att vi som tillägg till lagt förslag ansluter till remissvaret från *Institutet för mänskliga rättigheter*, i övrigt bifall till utskottets förslag.

Marc Ersson (SD) yrkar bifall till utskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer först proposition på utskottets förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detta. Ordföranden ställer sedan proposition på Eva Janstads tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen avslår detta.

Skickas till

Justitiedepartementet senast 9 november

Yrkande angående Remissvar Tillträdesförbud SOU 2026:48

Punkt 11 på KS 261109

Här ställer sig Vänsterpartiet i Orsa frågande till skrivningen om tillträdesförbud .... även vid risk för brott, trakasserier eller väsentliga störningar.
Det betyder att en caféägare, restaurang eller hotellägare kan avvisa folk på grund av misstanke och på lösa grunder bedöma risk för brott, trakasserier och väsentliga störningar. Det är rättsosäkert att avvisa folk redan vid misstanke om att brott kommer att ske och kan urarta till ren rasism eller att fördomar underblåses för olika grupper i samhället, där avvisningar sedan normaliseras.

Det kan vara bra att titta på BRÅ som dels presenterar goda exempel när det gäller brottsförebyggande åtgärder i butik, utan att avvisa folk, dels finner man rapport om antiziganistiska hatbrott främst när det gäller restaurang. Att bifalla utredningens remissvar kan leda till att öka antalet hatbrott och ge grönt ljus för att godtyckligt utestänga människor från caféer, restauranger, hotell m.fl. Misstänksamheten ökar och tilliten minskar.

Orsa kommuns förslag till svar hänvisas generellt till utbildningar och rättssäkerhet men analyserna uteblir och inga fördjupningar ges.

Orsa kommun ska ta hänsyn till barn- och ungas bästa i varje beslut. Dessutom ska vi även följa Sveriges internationella åtaganden av mänskliga rättigheter.
Remissvaret från "Institutet för mänskliga rättigheter" uppfyller dessa båda. Där finns både analyser och ett konsekvenstänkande. Ett exempel: "Den enskilde måste kunna förutse vilka handlingar som kan leda till tillträdesförbudet. Det behöver också säkerställas att prövningen grundas på den enskildes faktiska agerande och inte på allmänna antaganden eller fördomar om en viss grupp".
Dessutom utvecklar institutet hänsynstagande och analyser om Funktionsnedsattas rättigheter och barnrättsperspektivet.

För att få med dessa väsentliga delar **yrkar Vänsterpartiet på att Orsa kommuns svar blir att vi som tillägg till lagt förslag ansluter till remissvaret från "Institutet för mänskliga rättigheter".**

Institutet är partipolitiskt obundet och något vi alla skulle kunna ställa oss bakom.

§ 158

KS 2026/563

Remiss - Revidering av Inlandsbanans styrdokument

Beslut

Kommunstyrelsen ställer sig positiv till föreslagna ändringar i Inlandsbanan AB:s styrdokument, med medskick om att se över formuleringen om ersättning för styrelseledamöternas resekostnader i förslag till nytt aktieägaravtal (s. 7, avsnitt 5 "Arvode", första stycket), så att sådana kostnader inte belastar enskilda ledamöter.

Orsa kommun föreslår att Östersunds kommun utgör arkivmyndighet.

Sammanfattning av ärendet

Inlandsbanans ägare har kommit överens om att göra en översyn av Inlandsbanans styrdokument (bolagsordning och ägardirektiv) inklusive strukturen för ägandet och bolagen (aktieägaravtalet). Som största ägare fick Östersunds kommun uppdraget att driva arbetet.

Beskrivning av arbetet

Översynen har stämt av att styrdokumenten harmoniserar med varandra, lever upp till gällande lagkrav och återspeglar hur arbetet med bolagen ser ut idag. Språket har moderniserats, övergripande översyn av uppdrag och mål, krav på bolaget om att upprätta bolagsstyrningsrapport och förtydligat roller och ”vem som gör vad”. Djupare analys, bedömning eller arbete med ägarnas mål och vilja med bolaget har inte gjorts inom ramen för denna översyn.

Arbetet har i huvudsak utförts genom dokumentstudier och intervjuer med bolagets ledning, ägargrupp och sammankallande i valberedningen.

Remissrunda och tidplan

Förslaget skickas ut till samtliga ägare för att inkomma med synpunkter. I enlighet med tidplanen ska synpunkter inlämnas senast den 31 december 2026.

Efter remissrundan görs slutjusteringar så att alla ägare har ett beslutsunderlag till respektive sammanträden i Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige under våren. Därefter fastställs dokumenten slutligen av bolagsstämman i maj-juni 2027.

Korta kommentarer till dokumenten

Aktieägaravtal – Ett nytt aktieägaravtal i sin helhet har tagits fram och bifogas. Genomläsning och återkoppling behöver göras av dokumentet i sin helhet. För att tydliggöra förslag på ändringar i nuvarande överenskommelse mellan ägarkommunerna bifogas även nu gällande aktieägaravtal där röda överstrykningar har gjorts för det som föreslås tas bort samt gröna överstrykningar där större omformuleringar gjorts.

Bolagsordning – Se förslag på ändringar i bifogat dokument.

- 3 § - Tagit bort vad vi bedömt överflödigt samt lagt till skrivning om den kommunala kompetensen (se 10 kap 3 § 2 p kommunallagen).
- 14 § - firmateckning som överensstämmer med dagens aktieägaravtal samt hur bolagets styrelse själva beslutat gällande rätten att teckna firman.
- 15 § och 16 § - formuleringar av samtyckes- och hembudsbestämmelse enligt förslag hos Bolagsverket.

Bolagsordning Destination inlandsbanan AB – förslag på att bolagsordning för dotterbolag antas av moderbolaget, dvs inte behöver godkännas av ägarkommunerna. I stället har det i ägardirektiv till moderbolaget införts att moderbolaget ansvarar för att frågor av principiell beskaffenhet eller annars större vikt i dotterbolagen lyfts till moderbolaget och i förlängningen ägarkommunerna.

Ägardirektiv - Ändringarna omfattar bland annat tydligare ansvar för moderbolagets styrning av dotterbolagen, nya och mer konkreta verksamhets- och hållbarhetsmål samt krav på nyckeltal och uppföljning. Ägarstyrningen har också stärkts genom regler om ägargrupp, uppsikt, informationsgivning och ägarsamråd. Därutöver införs nya krav på budget, delårsrapportering, bolagsstyrningsrapport, intern kontroll, etik, arkivmyndighet och hantering av extraordinära händelser. Samtidigt har vissa äldre formuleringar och mål tagits bort eller omarbetats.

I aktieägaravtalet avsnitt 11 och ägardirektivet avsnitt 5 står det om bolagets arkivmyndighet. Eftersom det är flera kommuner som tillsammans bestämmer i den juridiska personen Inlandsbanan (IBAB) AB behöver ägarkommunerna komma överens om vilken arkivmyndighet som ska fullgöra uppgiften att säkerställa att bolaget fullgör sina skyldigheter enligt arkivlagen. Inkom därför gärna med förslag på vilken kommun ni anser ska vara kommunal arkivmyndighet för bolaget

Beslutsunderlag

Förslag nytt aktieägaravtal IBAB
Nu gällande aktieägaravtal IBAB
Förslag revideringar Ägardirektiv Inlandsbanan
Förslag revideringar Bolagsordning Inlandsbanan
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03

Förslag till beslut

Strategiutskottet föreslår kommunstyrelsen att ställa sig positiva till föreslagna ändringar i Inlandsbanan AB:s styrdokument, med medskick om att se över formuleringen om ersättning för styrelseledamöternas resekostnader i förslag till nytt aktieägaravtal (s. 7, avsnitt 5 "Arvode", första stycket), så att sådana kostnader inte belastar enskilda ledamöter.

Orsa kommun föreslår att Östersunds kommun utgör arkivmyndighet.

Skickas till

Östersunds kommun:
therese.norrbelius@ostersund.se, senast 31 december 2026

§ 159

KS 2026/430

Avtalssamverkan lön

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår:

1. Kommunfullmäktige fastställer avtal om samverkan avseende lönehantering
2. Beslutet gäller under förutsättning att samtliga samverkande kommuner fattar motsvarande beslut.
3. Under förutsättning att samtliga kommuner fattat motsvarande beslut upphäver kommunfullmäktige sitt beslut OK 2024-11-25 § 105 och nämnden upphör från 1 januari 2027.

Sammanfattning av ärendet

Mora, Orsa och Älvdalens kommuner har sedan 2010 haft ett samarbete genom en gemensam servicenämnd för lönehantering, Norra Dalarnas Löneservice.

Norra Dalarnas Löneservice sköter även lönehantering åt samtliga kommunala bolag inom dessa tre kommuner samt kommunalförbundet Brandkåren Norra Dalarna. För dessa kunder finns idag separata avtal då de inte ingår i den gemensamma nämnden.

Nämnden, där Älvdalen är värdkommun, består av tre ledamöter och tre ersättare.

Med hänsyn till de växande behoven inom IT och lönehantering – drivna av digitalisering, IT-säkerhet, kompetensförsörjning och krav på en mer kostnadseffektiv verksamhet genomfördes en intern utredning analysera för- och nackdelarna med att fortsätta samarbetet i form av nämnd eller övergå till avtalssamverkan.

Sammantaget visar analysen att lönehantering är en verksamhet som lämpar sig väl för avtalssamverkan. Verksamheten handlar om en regelstyrd och operativ stödfunktion med hög grad av stabilitet och standardisering, där behovet av politisk styrning är begränsat. Kvaliteten i leveransen bedöms i hög grad vara oberoende av samverkansform, och en övergång från gemensam nämnd till avtalssamverkan förväntas ha en marginell påverkan på Löneservice dagliga arbete.

Sedan 2018 finns möjlighet för kommuner att samverka genom en generell avtalssamverkan. En övergång till avtalssamverkan bedöms minska den politiska administrationen och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan kommunerna.

Kommunstyrelsen i Älvdalens kommun är ansvarig nämnd och fattar beslut i de ärenden som omfattas av uppdraget och som enligt lagstiftning är tillåtet att delegera. Beslut i ärenden som omfattas av detta avtal och som enligt lag inte får delegeras ska fattas av ansvarig nämnd i respektive beställarkommun.

Förvaltningschef för Älvdalen kommuns kommundirektörsförvaltning har det övergripande tjänstemannaansvaret för verksamhet, personal, verksamhetsutveckling, avtalshantering, upphandling och uppföljning.

I processen kring att ta fram ett avtal för avtalssamverkan har Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) kontaktats för juridisk rådgivning avseende bland annat arkivhantering, ansvarsfördelning, delegationsordning, mm.

Den samlade bedömningen är att det inte föreligger några juridiska hinder för att övergå till avtalssamverkan mellan Mora, Orsa och Älvdalens kommuner.

Kommunala bolag och Brandkåren Norra Dalarna hanteras i särskild ordning.

Beslutsunderlag

Gemensam servicenämnd eller avtalssamverkan inom Lön – utredning
Avtal om samverkan för lönehantering Norra Dalarnas Löneservice
Protokollsutdrag § 20 GLON 2026/10
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03

Förslag till beslut

Strategiutskottet föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Kommunfullmäktige fastställer avtal om samverkan avseende lönehantering
2. Beslutet gäller under förutsättning att samtliga samverkande kommuner fattar motsvarande beslut.
3. Under förutsättning att samtliga kommuner fattat motsvarande beslut upphäver kommunfullmäktige sitt beslut OK 2024-11-25 § 105 och nämnden upphör från 1 januari 2027.

Skickas till

Kommunfullmäktige
Kommuner: Älvdalen, Mora
Brandkåren Norra Dalarna
Lönechef
HR-chef

§ 160

KS 2026/511

Avtalssamverkan social myndighetsutövning

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår:

1. Kommunfullmäktige fastställer avtal om samverkan avseende social myndighetsutövning.
2. Beslutet gäller under förutsättning att samtliga samverkande kommuner fattar motsvarande beslut.
3. Under förutsättning att samtliga kommuner fattat motsvarande beslut upphäver kommunfullmäktige sitt beslut OK 2024-11-25 § 106 och nämnden upphör från 1 januari 2027.

Sammanfattning av ärendet

Mora, Orsa och Älvdalens kommuner samverkar sedan 2010 genom *Gemensam nämnd för social myndighetsutövning*. Nämnden har sitt säte i Mora kommun och hanterar frågor som rör familjerätt samt myndighetsutövning enligt LSS och SoL.

Sedan 2018 finns möjlighet för kommuner att samverka genom en generell avtalssamverkan. En övergång till avtalssamverkan bedöms minska den politiska administrationen och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan kommunerna.

Mot denna bakgrund föreslås att den gemensamma nämnden avvecklas och att samverkan i stället regleras genom ett samverkansavtal mellan kommunerna.

Förslaget innebär ingen ändring av verksamhetens innehåll eller hur verksamheten bedrivs.

Socialnämnden i Mora kommun är ansvarig nämnd och fattar beslut i de ärenden som omfattas av uppdraget och som enligt lagstiftning är tillåtet att delegera. Beslut i ärenden som omfattas av detta avtal och som enligt lag inte får delegeras ska fattas av ansvarig nämnd i respektive beställarkommun.

Förvaltningschef för Mora kommuns socialförvaltning har det övergripande tjänstemannaansvaret för verksamhet, personal, verksamhetsutveckling, avtalshantering, upphandling och uppföljning.

Beslutsunderlag

Förslag på avtal om samverkan avseende social myndighetsutövning
Datadelningsavtal inkl. bilagor
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03

Förslag till beslut

Strategiutskottet föreslår kommunstyrelsen:

1. Kommunfullmäktige fastställer avtal om samverkan avseende social myndighetsutövning.
2. Beslutet gäller under förutsättning att samtliga samverkande kommuner fattar motsvarande beslut.
3. Under förutsättning att samtliga kommuner fattat motsvarande beslut upphäver kommunfullmäktige sitt beslut OK 2024-11-25 § 106 och nämnden upphör från 1 januari 2027.

Skickas till

Kommunfullmäktige
Samverkande kommuner

§ 161

KS 2026/578

Revidering av timtaxa enligt miljöbalken

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att timtaxan fastställs till 1 380 kr och att den gäller från den 1 januari 2027.

Beslutet fattas med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige i Mora respektive Orsa kommun beslutade 2020 om en ny timtaxa för miljöbalken. Underlaget hämtades då ifrån 2019 års kostnader för miljönämnden. 2025 tog SKR fram en ny modell för beräkning av timtaxan. Modellen bygger på förvaltningens gemensamma kostnader, till exempel lokaler, förbrukningsmaterial, gemensam administration, IT-kostnader och kostnader för nämnden med mera. Dessa kostnader fördelas på samtliga handläggare på förvaltningen för att få fram vilken kostnad som berör miljö- och hälsoskyddstillsynen. I underlaget ingår också kostnader som specifikt berör tillsynen på miljöenheten.

De totala kostnaderna fördelas sedan på den tid som kan läggas på tillsyn. Det rekommenderade intervallet ligger mellan 700–1300 timmar, i denna beräkning har förvaltningen utgått från 900 timmar. Miljö- och byggnadsförvaltningen föreslår en ny timavgift för miljöbalken på 1 380 kr som ska gälla från 1 januari 2027. Nuvarande timtaxa är 1 192 kr.

I tabellen nedan specificeras kostnaderna för miljöbalken.

Specifikation av kostnader	**Kr/timme**
Personalkostnader för tillsynspersonal, chef, administration	1063
Lokalkostnad och utrustning, IT-kostnader	115
Administration (nämnd, förvaltningsledning)	170
Övriga kostnader (enhetsspecifika, utbildning, system, provtagning mm)	32
Summa	**1380**

Motivering

Kommunen får enligt 27 kap. 1 § miljöbalken ta ut avgift för kostnader för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område. Enligt miljöbalken gäller principen om att förorenaren ska betala,

vilket innebär att den som bedriver verksamhet ska stå för de allmännas kostnader att granska denna verksamhet. Avgifterna ska motsvara de faktiska kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen tillhandahåller.

Beslutsunderlag

Beräkningsunderlag timtaxa 2026-10-06
Jämförelse timtaxa Dalarnas kommuner
Protokollsutdrag strategiutskottet 2026-11-03

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige i Mora respektive Orsa kommun att timtaxan fastställs till 1 380 kr och att den gäller från den 1 januari 2027.

Beslutet fattas med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken.

Skickas till

Kommunfullmäktige

§ 162

Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut.

§ 163

Delgivningar

- Protokoll direktionsmöte Brandkåren Norra Dalarna 2026-10-01
- Protokoll nr 5, extra styrelsemöte OVA 2026-10-21
- Protokoll hjälpmedelsnämnden 2026-10-22
- Protokoll gemensamma gymnasienämnden 2026-10-28
- Protokoll skolutskottet 2026-10-15, förstasida